

Notat

Til: Justiskomiteen

Fra: Norges juristforbund

Dato: 11.10.2026

Høringsinnspill til Justiskomiteen om statsbudsjettet 2027

Fred forutsetter rett. Årets fredspris til dommeren Navi Pillay minner oss om at lov og uavhengige rettsinstitusjoner er en forutsetning for fred og sikkerhet. Det samme gjelder Norges beredskap: Når samfunnet settes under press, må domstolene, påtalemyndigheten og rettshjelpen fortsatt beskytte innbyggernes rettigheter og kontrollere myndighetenes maktbruk.

Juristforbundet støtter satsingen på politi, teknologi og sivil beredskap, men etterlyser et tilsvarende løft for resten av rettskjeden. Rettsstaten er en del av samfunnets kritiske infrastruktur.

Juristforbundet ber komiteen om å

- kreve en reell opptrappingsplan for antallet påtalejurister
- styrke bemanningen og sikkerheten i domstolene og bevilge 30 millioner kroner til den digitale førstelinjetjenesten
- sikre at økt aktivitet i politiet følges av kapasitet i hele straffesakskjeden
- reversere kuttet i spesielle rettshjelptiltak og finansiere en nasjonal førstelinjetjeneste for rettshjelp
- fastsette salærsatsen i tråd med Salærrådets anbefaling

Hele straffesakskjeden må styrkes

Regjeringen foreslår 500 millioner kroner til digitalisering av politiet. Det er nødvendig, men flere verktøy og økt operativ kapasitet kan gi flere og mer komplekse saker. Gevinsten uteblir dersom sakene blir liggende hos påtalemyndigheten eller flyttes videre til kø i domstolene og kriminalomsorgen.

Påtalemyndigheten i politiet får 1 832,4 millioner kroner. Den særskilt omtalte styrkingen på 38 millioner er en overføring fra politiets budsjett. Den høyere påtalemyndigheten får 417,7 millioner, en nominell økning på om lag 2,7 prosent.

Dette er ikke et kapasitetsløft som står i forhold til politisatsingen.

Stortingets vedtak om en opptrappingsplan for påtalejurister er ikke reelt fulgt opp.

Regjeringen viser til tidligere bevilgninger og veksten fra 2024 til 2025, men legger ikke frem bemanningsmål, tidsplan eller flerårig finansiering. Politijuristene i Juristforbundet etterlyser oppfølgingen av denne og er bekymret for at det ikke bevilges midler i årets statsbudsjett til dette. Komiteen bør samtidig be regjeringen synliggjøre hvordan økt aktivitet i politiet påvirker ressursbehovet i resten av straffesakskjeden. Vi viser til Politijuristenes egne høringsinnspill for nærmere begrunnelse.

Domstolene trenger bemanning digitalisering og sikkerhet

Juristforbundets Dommerforening beskriver et betydelig underskudd på dommere, høy arbeidsbelastning og økende restanser. Vi støtter at kravet til minimumsbemanning oppheves for dommerbemanningen, slik at ressursene kan tilpasses saksmengde, geografi og rekruttering. Samtidig vil en opphevelse neppe gi raske innsparinger.

Eventuelle frigjorte ressurser må derfor ikke tas ut som stillingskutt, men brukes ved underbemannede rettssteder. Juristforbundet støtter behovet for et bemanningsløft og viser til Dommerforeningens egne høringsinnspill for en nærmere redegjørelse.

Domstoladministrasjonen har prioritert 30 millioner kroner til en digital førstelinjetjeneste med veiledning, støtte til prosesskriv og «Min side». Tjenesten kan gjøre domstolene mer tilgjengelige og avlaste dommere og saksbehandlere, men budsjettet inneholder ikke en særskilt bevilgning.

Komiteen bør bevilge midlene. Digitaliseringen må samtidig ivareta digitalt utenforskap, personvern, informasjonssikkerhet og menneskelig kontroll med KI.

Juristforbundet deler Dommerforeningens bekymringer om at budsjettet ikke gir midler til permanent sikkerhetskontroll i flere tinghus. I dag har bare Oslo tingrett og Høyesterett slik kontroll, samtidig som trusselbildet er i stadig og betydelig endring. Ansatte, aktører og publikum må være trygge i rettsbygningene.

Komiteen bør derfor styrke domstolenes ramme til sikkerhetstiltak.

Tilgang til juridisk bistand må styrkes

Spesielle rettshjelptiltak og førstelinjetjeneste. Regjeringen vil kutte tilskuddet til spesielle rettshjelptiltak med 35 millioner kroner, til 64,5 millioner. Tiltakene gir svært viktig lavterskel rettshjelp til utsatte grupper. Som har et grunnleggende behov for å få sine rettigheter ivaretatt. Det er ikke dokumentert at de samme gruppene vil få et like tilgjengelig og spesialisert tilbud etter kuttet. Kuttet bør reverseres.

Stortinget har bedt regjeringen følge opp en nasjonal førstelinjetjeneste for rettshjelp, men budsjettet inneholder ikke etableringsmidler. Komiteen bør be regjeringen finansiere oppstart i 2027. Tjenesten må ha juridisk kompetanse og være tilgjengelig også for personer som ikke kan bruke digitale løsninger.

Salærsatsen. Satsen foreslås økt fra 1 375 til 1 432 kroner, men følger ikke Salærrådets faglige anbefaling. Rådet beregnet allerede ved inngangen til 2025 et anbefalt nivå på 1 508 kroner. Vedvarende underregulering svekker rekrutteringen til straffesaker og rettshjelpsordningen. Satsen må følge Salærrådets anbefaling.

Sverre Bromander, president i Juristforbundet